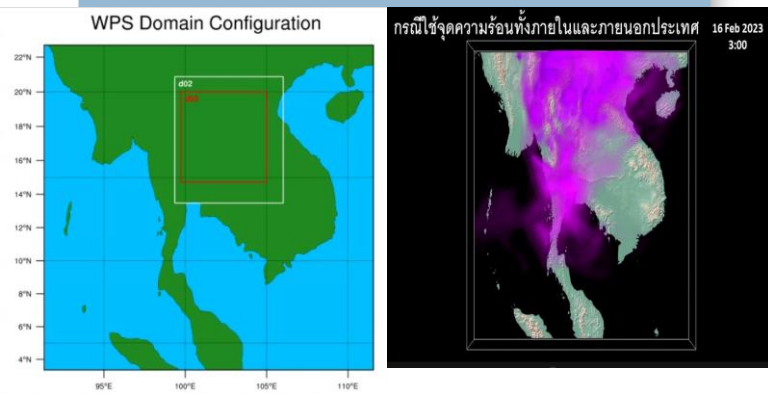

การดำเนินการพัฒนา “ระบบคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก สำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย”

1

กำหนดขอบเขต

ดำเนินการขยายขอบเขตการคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กให้ครอบคลุม 20 จังหวัดของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

2

ทดสอบระบบ

ทดสอบ “ระบบคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก สำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย” ด้วยเทคนิคภาพแบบ 3 มิติ เพื่อการเคลื่อนตัวของกลุ่มฝุ่นละอองขนาดเล็กให้ครอบคลุมทั้ง 20 จังหวัดในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

3

รายงานผล

ดึงข้อมูลจากระบบคาดการณ์รายวันครบทั้ง 20 จังหวัด และจัดทำรายงานผลการคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบฟอร์มการจัดทำข้อเสนอการพัฒนานวัตกรรม

กรณีที่ 1

สรุปผลการประเมินด้านการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและพัฒนานวัตกรรม

ของ กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ชื่อเรื่อง การดำเนินการพัฒนา “ระบบคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก สำหรับพื้นที่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย”

1. หลักการ เหตุผล ความจำเป็น

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีปัญหาฝุ่นขนาดเล็กอย่างต่อเนื่องทุกปีอยู่บ่อยครั้ง อย่างไรก็ตามปัจจุบันกรมควบคุมมลพิษมีการใช้แบบจำลองในการประเมินคุณภาพอากาศในอนาคตสำหรับพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และภาคเหนือ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีการเตรียมการรับมือกับคุณภาพอากาศได้อย่างทัน่วงที ทั้งนี้การใช้แบบจำลองคณิตศาสตร์เพื่อประเมินการแพร่กระจายมลพิษทางอากาศในบรรยากาศ ต้องใช้ข้อมูลหลัก อยู่สองประเภทได้แก่ บัญชีการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิด และข้อมูลทางอุตุนิยมวิทยาเพื่อคำนวณหาความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศในบรรยากาศ รวมทั้งการพยากรณ์คุณภาพอากาศในบรรยากาศในอนาคตล่วงหน้า ในปัจจุบันนี้ มีการใช้แบบจำลอง Weather Research and Forecasting (WRF) เพื่อประเมินข้อมูลทางอุตุนิยมวิทยาซึ่งเป็นข้อมูลซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่บัญชีการระบายมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดจะเป็นบัญชีการระบายมลพิษยังไม่มี ความสมบูรณ์และละเอียดเท่าที่ควร จึงอาจจะทำให้ผลที่ได้จากการคำนวณมีความคลาดเคลื่อนเนื่องจาก ข้อมูลการระบายมลพิษไม่ได้เป็นข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง ณ เวลาต่างๆ ซึ่งหากมีการพัฒนาในประเด็นดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้ผลการประเมินคุณภาพอากาศในบรรยากาศจากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ มีความถูกต้องมากขึ้น อีกทั้ง ถ้าระบบการประเมินมลพิษโดยแบบจำลองทางคณิตศาสตร์สามารถเชื่อมโยงกับระบบข้อมูลจากการตรวจวัด จะสามารถนำข้อมูลจากการตรวจวัดคุณภาพอากาศมาปรับปรุงข้อมูลการตรวจวัดให้มีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

๑. ศึกษาและพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการระบายมลพิษของแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศระดับจังหวัด สำหรับ ๓ แหล่งกำเนิดมลพิษที่สำคัญได้แก่ การเผาในที่โล่ง การจราจร และโรงงานอุตสาหกรรม
๒. ใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์เพื่อประเมินความเข้มข้นของมลพิษในอากาศจากข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลสภาพภูมิอากาศและข้อมูลการระบายมลพิษในพื้นที่รวมถึงข้อมูลความเข้มข้นของฝุ่นจากสถานีตรวจวัด

3. การดำเนินการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน

การพัฒนาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เพื่อประเมินความเข้มข้นของฝุ่นขนาดเล็กที่ใช้ในการประเมินความเข้มข้นของปริมาณฝุ่นในอากาศ คือ WRF-chem ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นสองส่วนคือ แบบจำลอง WRF เพื่อจำลองสภาพทางอุตุนิยมวิทยา และแบบจำลอง WRF-chem เพื่อใช้ประเมินความเข้มข้นของฝุ่นในอากาศ โดยพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะถูกแบ่งออกเป็นพื้นที่ย่อยขนาด ๓x๓ ตารางกิโลเมตร ($3 \times 3 \text{ km}^2$ grid cell) และความเข้มข้นของมลพิษจะถูกประเมินในแต่ละพื้นที่ย่อยนั้น

4. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ระบบคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กล่วงหน้า สำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สามารถรายงานผลได้ทุกวัน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสถานการณ์ของศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของกรมควบคุมมลพิษ

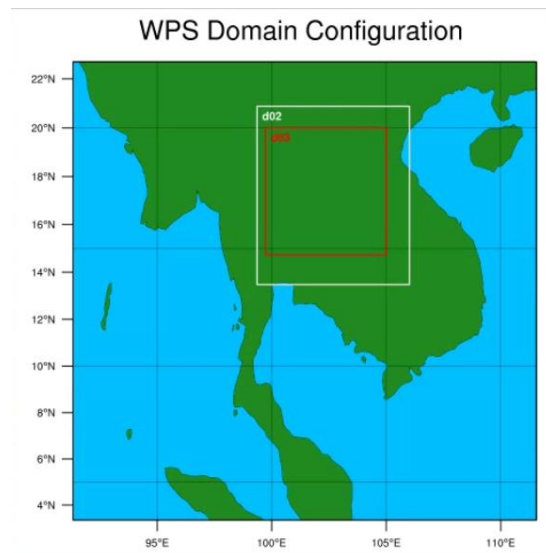
5. ผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงอย่างเป็นรูปธรรม

รายละเอียดดังเอกสารแนบ

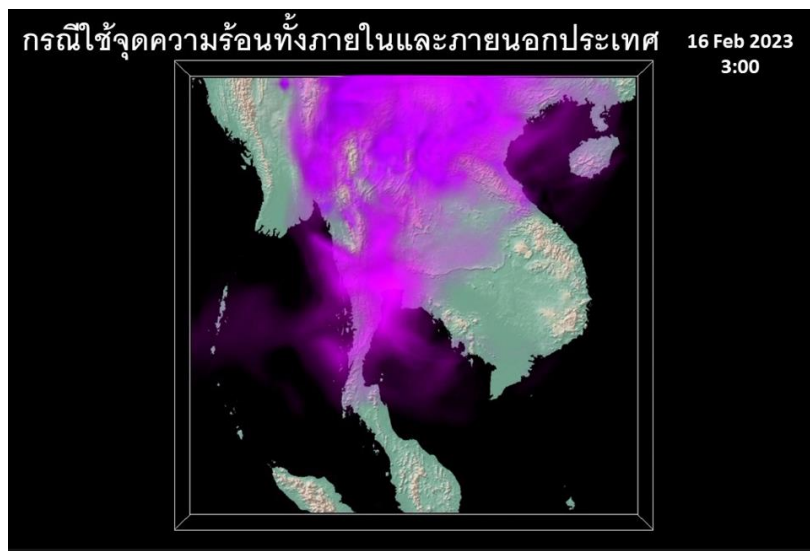
การดำเนินการพัฒนา “ระบบคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก สำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย”

สามารถสรุปผลการดำเนินการได้ดังนี้

1. ดำเนินการขยายขอบเขตการคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กให้ครอบคลุม 20 จังหวัดของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (ระดับตัวชี้วัด 3 คะแนน)

2. ทดสอบ “ระบบคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก สำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย” ด้วยเทคนิคภาพแบบ 3 มิติ เพื่อดูการเคลื่อนตัวของกลุ่มฝุ่นละอองขนาดเล็กให้ครอบคลุมทั้ง 20 จังหวัดในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (ระดับตัวชี้วัด 3 คะแนน)

ตัวอย่างการดึงข้อมูลจากระบบคาดการณ์รายวันครบทั้ง 20 จังหวัด (ระดับตัวชี้วัด 3 คะแนน)

รหัสสถานี	ชื่อและที่ตั้งสถานี		พิกัดสถานี		ค่าความเข้มข้นฝุ่นละออง PM2.5(µg/m3) จากระบบคาดการณ์					
Station ID	Name	Location	Lat	Long	5/9/2023	6/9/2023	7/9/2023	8/9/2023	9/9/2023	10/9/2023
46t	ส่วนอุทกวิทยา สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคที่4 ขอนแก่น	ต.ในเมือง อ.เมือง, ขอนแก่น	16.44538333	102.83525	3.074052	2.571537	4.228587	2.698861	1.454188	2.099518
88t	สถานีอุตุนิยมวิทยานครพนม	ต.ในเมือง อ.เมือง, นครพนม	17.412345	104.7786123	2.277323	3.689728	3.72802	3.830354	3.597575	3.337283
47t	สถานีสูบน้ำประตูละแสน	ต.ในเมือง อ.เมือง, นครราชสีมา	14.979537	102.098335	3.648298	4.73563	4.376469	5.380846	4.397043	4.269506
101t	ศาลากลางจังหวัดบุรีรัมย์	ต.เสม็ด อ.เมือง, บุรีรัมย์	14.945452	103.105896	3.466283	2.390021	3.137139	4.234519	3.481502	3.689727
102t	สนามกีฬาากลางจังหวัดมุกดาหาร	ต.มุกดาหาร อ.เมือง, มุกดาหาร	16.54257	104.7192	3.892115	4.058142	3.978261	4.6608	4.421583	3.679672
๐22	ศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ	ต.เมืองเหนือ อ.เมือง, ศรีสะเกษ	15.11879	104.322607	3.814497	3.082682	3.748105	3.088195	3.179197	3.587647
82t	สวนสาธารณะหนองถื่น	ต.มีชัย อ.เมือง, หนองคาย	17.87748	102.728925	0.9315906	1.898541	2.583548	4.133759	3.122635	3.257973
91t	สวนสาธารณะหนองประจักษ์ อุดรธานี	ต.หมากแข้ง อ.เมือง, อุดรธานี	17.414174	102.780926	2.435136	4.358487	4.563378	5.3337	4.321983	4.373744
83t	ศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP จังหวัดอุบลราชธานี	ต.ในเมือง อ.เมือง, อุบลราชธานี	15.245413	104.846219	3.990321	3.19779	3.879799	3.506323	3.442572	3.524339
72t	สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษามหาราชาินี จังหวัดเลย	ต.กุดป่อง อ.เมือง, เลย	17.48462	101.732734	0.9681348	2.14314	1.96546	1.461047	0.9585057	0.8959503
No station	กาฬสินธุ์	ศาลากลาง	15.1550518	100.7347506	10.34977	18.57109	16.93089	15.184	12.55615	11.61738
	ชัยภูมิ	ศาลากลาง	14.8199758	100.6421878	6.345044	10.3006	12.05878	9.385991	6.958937	6.949379
	บึงกาฬ	ศาลากลาง	16.0849595	99.4870682	10.99933	14.11894	14.787	18.58868	20.43558	18.5853
	มหาสารคาม	ศาลากลาง	14.9945062	100.6193547	8.920837	15.20668	14.61283	12.36551	9.6289	9.196012
	ยโสธร	ศาลากลาง	14.8180949	101.0356321	4.942218	5.866943	7.973171	7.055844	5.158852	4.640918
	ร้อยเอ็ด	ศาลากลาง	14.9425327	101.4519336	11.19872	10.41981	13.34193	15.21909	9.936422	10.18533
	สุรินทร์	ศาลากลาง	14.3389736	101.3732332	1.381827	1.105665	1.58896	1.718364	1.441202	1.344967
	หนองบัวลำภู	ศาลากลาง	15.5254565	100.1856219	20.35473	24.92322	26.4568	28.75996	30.32888	25.22422
	อำนาจเจริญ	ศาลากลาง	14.8650411	101.2774197	10.22093	13.27326	15.72212	14.51396	11.40044	10.84692
90t	สถานีอุตุนิยมวิทยาสกลนคร	ต.ธาตุนาเวง อ.เมือง, สกลนคร	17.15662	104.133216	3.267837	4.384561	4.390885	4.099951	4.424004	4.041783

การรายงานผลคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยในช่วง
สถานการณ์ได้ร้อยละ ๑๐๐: ๑ เมษายน - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ (ระดับตัวชี้วัด ๕ คะแนน)

